

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14,3, najnižja 10,5, ob 19, uri 13,6, vlaga 77 odst., zračni tlak 1015,9 raste, veter 5 km severozahodnik, nebo pobiljeno, padavine 7 mm, morska skoraj mirno, temperatura morja 8,9 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 10. marca
40 mučenikov
Sonce vzhaja ob 6,28 in zahaja ob 18,03. Dolžina dneva 11,35. Luna vzhaja ob 6,36 in zahaja ob 17,18.
Jutri, SOBOTA, 11. marca
Krištof

S POSOJLOM BLAGAJNE ZA POSOJILA IN NALOŽBE IN S POMOČJO DEŽELE

Nad 700 milijonov lir za izboljšanje razsvetljave v nekaterih delih mesta

Razsvetljavo bodo skušali čim bolj prilagoditi arhitektonskim značilnostim okolja - Okrepitev razsvetljave na Opčinah in na Proseku

Javna razsvetljava v mestu in okolici je zelo zastarela in že dlje časa ne ustreza potrebam. Dolgo let občinska uprava ni mogla najti sredstev, da bi lahko na kak način postopoma reševala to važno vprašanje, saj so ponosni nekateri občinski promotorji, predvsem na predmetu, da se prednostja ter zornice okolice zaradi zastarane naprave skoraj popolnoma v tem. To seveda ne povzroča nevarnosti samo ljudem, ki tam prebivajo, marveč predstavlja tudi veliko nevarnost za vedno večji avtomobilski promet, ki v njem nastajajo statistične, da so se prometne nesreče ponovi v največji meri pri petle prav na slabo razsvetljenih cestah.

Svoj čas je občinski odbornik za Asegat sporočil, da bi potreboval za obnovitev in razširitev razsvetljave občinskega najmanj šest milijard lir, kar je seveda za tržaško občino trenutno nemogoče dojeti.

Sedaj pa ima občinska uprava možnost, da dobi nekaj državnega prispevka za javno razsvetljavo, ter da lahko dobi od države upravno podporo za plačevanje obresti na najeta posojila za ta njuna in potrebna dela. Zato je občinska sestava prvi načrt za obnovitev in okrepitev javne razsvetljave predvsem v mestu, in sicer vzdolž najbolj prometnih ulic ter v njemnem gospodarskem delu. V tem delu bodo izvedli najbolj zanimiva dela, ker bodo javno razsvetljavo uskladili z značilnostmi zgradb in okolja. Tako bodo na Trgu Unita uredili razsvetljavo, ki bo poleg drugega osvetljevala tudi pročelja palač, ki obkrožajo trg. Prav tako bodo poskrbeli za posebno razsvetljavo vzdolž kanala, da bodo prišle razne znamenite palače, cerkve in Ponterosso tudi ponoči do izraza. Posebno razsvetljavo bodo namestili tudi na področju Sv. Justa, kjer bodo popolnoma izločili nosilce svetilk, ki bi lahko kvarili tamkajšnje okolice.

Za vsa ta dela, ki so doslej največja, kar se jih je lotila občinska uprava v Trstu, bodo porabili vsaj tako predvideno, 721.000.000 lir. Občina je lahko prišla do tega denarja zahvaljujoč se sklepu Blagajne za posojila in naložbe, ki je zagotovila, da bo dala ustrezno pomoč za nizki obrestni. Poleg tega, ga bo pri plačevanju obresti pomagala tudi država uprava. Občinski odbor, ki je na zadnji seji občinskega sveta predložil v odobritev sklep o omejenih stroških, bo že tekom letošnjega letja, za prihodno leto, predložil načrt, da bo lahko v najbližnji prihodnosti izboljšal in okrepil razsvetljavo v glavnih mestnih predelih.

Poleg tega je treba upoštevati tudi dejstvo, da so sedaj v teku dela za izboljšanje razsvetljave v različnih ulicah v mestni okolici, saj so se občina porabila 138 milijonov lir. V tej vsoti so vključena tudi dela za okrepitev razsvetljave na Opčinah in na pokrajinski cesti, ki pelje skozi Prosek, Hkrati pa je občinska uprava že zaprosila za pomoč pri razsvetljavi.

SEJA DEŽELNEGA SVETA

Večina strank leve sredine zavrnila petico Karnijcev

Odobritev zakonskega predloga o spremembi načina plačevanja doklad deželnim svetovalec

Na včerajšnji seji deželnega sveta so odobrili zakonski predlog o spremembi načina doklade, ki jo dobivajo deželni svetovalec za vsako leto. Sedaj se je ta doklada imenovala »navzočnostna«, odsej pa bo stalna in povezana s funkcijo svetovalca. Doklada se bo sicer zvišala, toda svetovalec ne bo več vračal reprezentančnih izdatkov in izdatkov za tajništvo. Ker so dali ta zakonski predlog svetovalci vseh skupin, so ga tudi soglasno odobrili.

Zatem se je nadaljevala razprava o petici, ki so jo predložili pravičniki Karnijci. Zelenega kanala in Kanalske doline. Spregovorili so se svetovalec Morelli (MSI), Chieu (KD), Pellegri (KPI), Varisco (KD) in Moro. Morelli je dejal, da nakazuje peticija vrsto nerešenih vprašanj in je izraz nezaupanja prebivalstva v deželno upravo. Chieu (KD) je rekel, da peticija pravzaprav žali deželni svet, ki si je vedno prizadeval reševati vprašanja. Sicer pa se Karnijci v tej stvari sploh ne da, ker rešitve druge kot z načrta nje. Za Karnijo je treba najprej poskrbeti, da se poveže s svetom, saj je sedaj precej ločena od njega. Zato je velike važnosti zgraditev predora pod Karnijskim prelomom, ki bo povezal Ziljsko dolino z dolino.

V meniju odbora je odgovoril svetovalec predsednik Berzanti, ki je nakazal tudi stališče do štirih resolucij (KD-PSI, PSU in 2 KPI). Rekel je, da odbor meni, da ni moč upoštevati peticije iz formalnih vsebinskih razlogov. Vendar meni odbor, da so nekateri zahteve, naznane na peticiji, upravičene, zato je treba v deželi voditi posebno politiko, ki bo upoštevala potrebe gorskih krajev. Ta politika pa se sicer že izvaja. Treba jo je na daljevali. Vsa vprašanja gorskih krajev pa bo treba vključiti v načrtovanje.

Prihod ministra Giusta Tolloya

Drveni pride v Trst minister za zunanjo trgovino sen. Giusto Tolloy, in sicer ob priliki sestanka komisije za gornji Jadran, ki ji predseduje prav on, medtem ko je podpredsednik sen. Caron, podtajnik ministarstva za proračun in načrtovanje. Sestanek bo tudi na prefekturi ob 10. uri. Naloga komisije je proučevanje vprašanj, ki se tičejo okrepitve trgovine z inozemstvom ter tranzitne trgovine na gornjem Jadranu.

Minister Tolloy je dejal, da bi se sicer komisija sestala v Trstu, medtem ko naj bi bil naslednji sestanek v Benetkah. Pri tem gre za to, da si lahko člani komisije ogledajo pristanišče naprave v Trzinu in v Zavrliju, da se na kraju prepričajo o položaju in o programskih zahtevah. V Trstu pripisujejo veliko važnost temu sestanku, saj bodo preko komisije predložili vsi dati in prizadetim ministrstvom razna tržaška vprašanja, začenši z ministrstvom za zunanjo trgovino, ki ga vodi sen. Tolloy.

Upravičen protest vaščanov Bazovice

Delegacija Bazovice je v torek predložila v zadevnem občinskem uradu sledečo petico: »Prebivalci Bazovice z zadovoljstvom ugotavljajo, da je bila v njihovi vasi odprta občinska izpostava. A vendar ne morejo mimo dejstva, ne da bi protestirali, ker ni občinske izpostave, ki bi imela uradnika, ki zna slovenščino. No, saj gre za vas, kjer biva skoraj izključno italijanski državljani slovenske narodnosti. Zato podpisani zahtevajo, naj se sprejme takojšnji ukrep, da se odstrani nevarnost, ki ne krši samo narodnostne pravice Slovencev, temveč omejuje tudi koristi posebnosti in škoduje njenemu poslovanju.«

Istega dne zvečer pa je komunistični občinski svetovalec Lucijan Padovan dobil od župana odgovor tovanje. V tem okviru se bodo ta vprašanja lahko postopno reševala, pri čemer bo treba seveda upoštevati najbolj nujna.

Glede resolucij je predsednik Berzanti dejal, da usvaja odbor 10. KD, ki sta jo predložila Mizzau (KD) in Moro (PSU), ki predlaga, naj se sicer peticija da v arhiv, hkrati pa naloga državi in deželi skrb za reševanje posamičnih vprašanj gorskih krajev. Sprejel je tudi resolucijo socialistov Mora in Bertolija za zgraditev predora pod prelazom Monte Croce Carnico, toda le kot priporočilo. Glede obeh komunističnih resolucij je rekel, da se strinja z nekaterimi njunimi točkami, da pa zavrže ustanovitev novih okrajev. Ker pa so predložili komunisti izjavili, da zahtevajo glasovanje o svojih resolucijah, je Berzanti rekel, da jima odbor nasprotuje. Dejaj pa je da se deželna uprava strinja z zahtevo po razširitvi deželnih pooblastil raznim krajevnim ustanovam.

Sledilo je glasovanje o obeh resolucijah, ki so jih predložili komunisti in občinska večina ju je zavrnila. Končno je večina tudi glasovala za predlog poročevalca Mizzau (KD), naj se v ta peticija v arhiv in s tem odstrani z dnevnega reda.

Na seji je predsednik deželnega sveta de Rinaldi sporočil, da je poslal tribinskemu županu pismo, v katerem ga je prosil, naj izreče družini smrtno ponesrečenega rudarja Kausa v Rablju sojalje dežele.

Natečaj ob razstavi cvetja

Ob XII. mednarodni razstavi cvetlic, sadja in zelenjave razpisuje Združene krajevnih pisateljev ob sodelovanju ustanove za omovo kmetijstva v Trstu, vsedržavni natečaj poezije v italijanskem jeziku o temi «Vrt». Razna dela je treba poslati do 29. marca na tajništvo razstave v Ul. Teatro Romano 17. Poezije ne smejo šteti več kakor 35 stihov.

Okrepitev nadzorne službe na Krasu

Odbornik Romano je poslal uredništvu časopisa v Trstu pismo, v katerem omenja škodo, ki jo nedeljski izletnik povzročajo na Krasu. Odbornik ugotavlja, da je županstvo že odredilo okrepitev nadzorne službe s strani mestnih strazarjev ter poljskih čuvajev. Odbornik Romano pri tem naproša krajevni tisk za sodelovanje, da bi s propagandno akcijo opozarjali izletnike na njihovo dolžnost, da spoštujejo tujo lastnino.

Z zadovoljstvom sprejemamo na znanje pobudo občinske uprave in bomo prav kot doslej podprli vsako akcijo za zaščito Krasa.

Delo deželnih komisij

Danes ob 9.30 se sestane dveh deželnih komisij. Pod predsedstvom svetovalca Angelija se sestane druga komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in turizem, ki jo vodi svetovalec Bergomas, Pellegri. Na seji bo obravnavala predlog svetovalca Bergomas, Pellegrija in Jarca, ki se tiče predlaga dežele za zgraditev odcepa od avto ceste Trst-Benetke iz Villess proti Gorici.

Predavanje o Vietnamu

Jutri ob 20. uri bo v Boljuncu v dvorani kina «Rosandra» javno predavanje o Vietnamu, ki ga prireja KPI. Govoril bo ravnatelj tehnika «Delos» in pokrajinski svetovalec MIRO Kapelj. Sledilo bo predavanje filma «Nebo, zemlja», ki ga je poznani znani režiser Joris Ivens na bojiščih v Vietnamu, ko je obiskal to mučenjsko deželo. Film je vzbudil povsod veliko zanimanje. Vstop prost.

TISKOVNA KONFERENCA NA TRŽAŠKI KVISTURI

S spretno «kupčijo» je višji komisar odkril prodajalca 2,6 kg surovega opija

Aretacija dveh možkih, ki sta ponudila komisarju dr. Lettieriju opij - V Trst ga je prinesel Jugoslovan albanskega porekla

Sinoči je bila na seždu tržaške kvisture, in sicer na političnem oddelev, tiskovna konferenca na kateri je višji komisar dr. Lettieri podal v prisotnosti načelnika političnega oddelka Dr. Zapponeja poročilo o poteku akcije, ki so jo policijski organi izvedli v zvezi z uvozom 2,6 kg surovega opija v državo.

Novica o odkritju tihopostava z mamili je prišla na dan že včeraj jutraj. Nekaj tržaški dnevnik je namreč že včeraj poročal o aretaciji nekaterih oseb, ki so bile zapletene v to tihotapno dejavnost. Novinarji vseh drugih časopisov, ki niso bili deželni novici, so izrazili v tej zvezi svoje nezadovoljstvo, kar je sprejel na znanje sam kvistor dr. Parlato.

V resnici pa je bil petek operacije, ki jo je izvedel specializirani oddelke kvisture precej drugačen, kot se je zdelo spocetka.

Dogodki so potekali tako. Že prejšnji petek je tržaški kvistor ukazal višjemu komisarju dr. Lettieriju, naj se zanima za zadevo. Dr. Lettieri je sicer, vsaj sodeč po govoru iz južnejših delov Italije, toda je brez dvoma, zelo nadarjen, kar se tiče učenja jezikov. Med drugim je na tiskovni konferenci povedal, da se srbi sedaj tudi slovensčine oziroma srbohrvaščine.

Dr. Lettieri se je takoj »spreselil« v neki mestni hotel v bližini eterezijskega trga ter navezal stike s prepukčevalci. Izdajal se je za Argentina (govori španski, portugalski in romunski) in bil je verjetno tudi nekoliko maskiran. Tako je stopil v stik z enim izmed prepukčevalcev mamili. Pogajanja so se vlekla več dni ter so se vršila v nekem javnem lokalu v bližini Ulice Geppa. Prejšnji terek bi se morala pogajanja zaključiti. Prodajalec pa je nenadoma sklenil, da bi moral opravičiti prodajo v nekem drugem lokalu. Vse to je seveda zelo zapletlo nadzorno službo, ki so jo opravljali policijski organi v okolici lokala. Dr. Lettieri se seveda ni smel izdati ter je sprejel prodajalčev zahtevo. V neki gostilni v Ul. Geppa pa je prišlo dokončno do prodaje blaga. Da bi obvestil varnostne organe zunaj lokala, je dr. Lettieri odšel

Na odru Kulturnega doma postavljajo sceno za nočejšnjo uprizoritev opere «Ero z onega sveta»

VČERAJ V SLOVENSKEM KLUBU

Slikar Veno Pilon o sebi in svojem delu

Veliki umetnik je na njemu lasten šegavi način tolmačil svoja umetniška dela

Gregorčičeva dvorana je bila sinoči svet polna hvalnega občinstva, ki je se je iz Furlanije zatekel v Vipavsko dolino, je bil sicer nepismen, a je bil marljivo delavec in je pekel odlične kruh: mater, nežne narave, ki je imela na ramenih skrb za družino, pa sestri, popolnoma razloženi po značaju, slikarja Spacapano, glasbenika Kogojca itd. Iz črne dobe na Vipavskem je prešel v Pariz, kamor je odšel, ker se tu ne več dalo živet, popeljal nas tu po Franciji in Italiji, nato pa se kot lastovka spet vrnil v svoje kraje.

Ko je prikazal posnetke svojih slik, ki so razkrojene po raznih državah v Evropi in tudi v Ameriki, je Veno Pilon, svet duhovito dejal, da je mislil praznovati svojo 70-letnico sele čez 10-15 let, a je bil na to prisiljen, ker je pač tako zapisano v osebni izkaznici. Pripravi, da ni nikdar slikal na pamet, nis trebnus, da mu ni bilo nikdar za slavo in denarni uspeh, pač pa, da je lahko svobodno izražal svoja čustva in ohranil svojo svobodo.

Dr. Robert Hlavaty se mu je ponovno zahvalil in mu podaril za spomin njegovo karikaturu. Milko Bambič pa se je spomnil prejšnja srečanja v Ajdovščini in poudaril veliko vlogo in pomen slikarjev Pilona, Spacapano in Carga.

Stavili in pomagali ponesrečenec, za 24 mesecev so vzeli knjižico Carlu Armaniju in Caroli Molinarju, za 12 mesecev Mariju Devosovju, Giovanniju Ghersentiju in Martinu Rassiniju, za 9 mesecev Giovanniju Mrazniku, Desideriju Zolli, Danu Zerialiju in Lorenzu De Monteju, 6 mesecev Paola Agostinisu, Fulviu Bisacchiju, Angelu Fiolu in Osearciju Mazzoliniju, po 3 mesece Guidu Colattiniju, Agostinu Jermanu, Luciu Sergiu in Mariju Uscu.

Sest vozniki dovoljenj so vzeli osebam, ki niso bile vse sposobne zanje dvama osebama na začetku leta. Policijski delavci so izvedli preiskave, kar nista hoteli iti na zdravniški pregled.

Predavanje o raku

Drebi ob 20. uri bo v prostorih KPI na Pončani v Ul. Cancellieri 3. predavanje o temi »Zdravljenje raka na ženskih organih in preventivna«. Pobudo za predavanje je dala krajevna sekcija v sodelovanju z ženskim komunističnim gibanjem. Predaval bo ravnatelj higienskega urada tržaške občine dr. Aldo Fabiani. Vstop je prost.

Vprašanje odv. Cecovinja o uničevanju borovega prela

Liberalni občinski svetovalec Manlio Cecovinj je vložil na župana vprašanje, v katerem pravi, da bi moralni lastniki gozdov odstraniti do 15. februarja gnezda borovega prela. V zvezi s to odločbo so občinski poljski čuvaji skrbno pregledali borove gozdove in ugotovili morebitne prekrške. V zvezi s tem vprašuje svetovalec, kakaj ni občina tudi na lastno roko poskrbela za odstranitev gnezd zlasti v Bazovici, na Padričah, v Gropadi, Trebach, na Opčinah in v Križu. Nadalje vpraša, ali namerava občina izpolniti to, kar ji pričuje, ter s tem odstraniti skrb za obstoj gozdov na Tržaškem Krasu; ali so v ta namen določili kakšen izdatek in v kolikšni meri kako namerava opraviti to delo.

Obstojnost občinskega sveta, da se odzvam voziško dovoljenje naslednjim soferjem, ki so povzročili smrt ali hude poškodbe povoženim osebam, ali ki se niso

Odvzem voznških dovoljenj

V februarju je prefektura odredila, da se odzvam voziško dovoljenje naslednjim soferjem, ki so povzročili smrt ali hude poškodbe povoženim osebam, ali ki se niso

Obstojnost občinskega sveta, da se odzvam voziško dovoljenje naslednjim soferjem, ki so povzročili smrt ali hude poškodbe povoženim osebam, ali ki se niso

ECA v februarju

Občinska podpora ustanova je izdala v preteklem februarju 64 milijonov lir za razne oblike pomoči številnim revežem in družinam v pomanjkanju. V sodelovanju z organizacijami v manjših organizacijami, ki skrbijo za občinske reveže, je ECA v preteklem mesecu izdala 29 milijonov lir za skrbstvo, ki ga je bilo deležno 526 odraslih ljudi in 135 mladoletnikov; 3.149 družinam je občinska ustanova priznala pomoč v denarju, v skupni vrednosti 15 milijonov, v nadaljnjih 1288 primerih pa je priznala pomoč družinam, ki so utrpeli škodo zaradi vojnih dogodkov: skupna vrednost te pomoči je znašala 10,5 milijona lir. V februarju je prejelo 463 družin dnevno hrano (35.900 obrokov), kar predstavljajo izdatki 7 milijonov lir. Končno občinska ustanova razdelila med reveže za 1 milijon lir bonov za nakup prehranskih izdelkov. Bo-

S Slovenskim klubom na Kmečko obcest v Ljubljani

Slovenski klub priredi v soboto, 18. t. m. enodnevni izlet v Ljubljano na «Slovensko kmečko obcest». Cena izleta 1500 lir. Možnost udeležbe na poročni gostiji v Festivalni dvorani.

Prijave sprejema do prihodnjega ponedeljka Slovenski klub v Ulici Geppa 9 ali pa potovnamil ura «Aurora» v Ul. Ciccone, tel. 29-243.

IZ SODNIH DVORAN Obsojen zaradi kraje

Pred tržaškim kazenskim sodiščem (predsednik Corsi, tožilec Rosano, zapisnikarica Lidia Sferco) se je moral zagovarjati včeraj 34-letni Mario Zadnik brez stalnega bivališča, ki je bil obsojen, da je ukradel 23.000 lir 40-letnemu zidarku Brunu Samcu s Prebenege 40. Zadnik je zagrešil tatvino 15. decembra l. 1965 v poslojpu podjetja «Siat» v Ul. Pietraferatta 1, kjer je Samce opravljal svojo službo. Zadnik je prišel tja z izgovorom, da išče delo ter se je v sličinici polastil omenjenega zneska. Z delom ukradenega denarja je kupil volnen pulover, par hlače in plašč.

Sodniki so spoznali Zadnika za krivega ter so ga obsodili na 1 leto zapore in 45.000 lir globe. Obsojenec bi zaradi pomilostive kazni takoj izpuštil na svobodo, če ne bi moral odsedeti še neko drugo zaporno kazen.

Novi absolventi, profesorji in dijaki 5. letnika Slovenske trgovske akademije v Trstu so objavili na

DRUŽABNO SREČANJE

ki bo v četrtek, 16. marca ob 21. uri v mali dvorani Kulturnega doma.

Ribič Mario Biasol podlegel poškodbam

Sinoči ob 20. uri je na 2. kirurški oddelku splošne bolnišnice premil ribič Mario Biasol, katerega je prejšnjo soboto hudo ranila z nožem njegova sostanovalka in prijateljica Salvina Nelli pr. Esti. Moškega so sprejeli v bolnišnico s pridržano prognozo.

Biasolova smrt bo seveda hudo poslabšala ženski položaj. Sedaj je že gotovo, da jo bodo prijavili sodišču zaradi umora.

Avtomobilist podrl moškega in zensko

Od 10 do 8 dni se bo moral zdraviti na ortopedskem oddelku splošne bolnišnice 55-letni Karel Turk iz Ul. Matteotti 7, katerega je v družbi s 67-letno Marijo Rustjo iz Ul. Carpsionov vozil avto znamke «fiat 1100» TS 77605 in katerega je v smeri proti središču mesta upravljali 34-letni Francesco Tramputz iz Ul. Bonomo 1.

Vaspist v avto

Sinoči ob 19.20 so prepeljali na ortopedski oddelke splošne bolnišnice 45-letnega Edvarda Germanija iz Doline št. 356, ki se je ponesrečil z vespo na križišču Ul. Flavia pri Stramarju z novo cesto, ki prihaja iz predora pod Dolgo Korno. Do nesreče je prišlo, ker Germani ni upošteval znakov, stopo v smeri svoje vožnje ter se je zalotil v avto znamke «fiat 600 D» TS 81802, ki ga je upravljal 20-letni Giuseppe Piccoli iz I. Machlig 4. Germani se je pri trčenju pobil po desnem kolenu ter po levi nogi. Ozdravel bo v 8 dneh.

OPERA NARODNEGA GLEDALIŠČA

«IVAN ZAJC» Z REKE
bo gost tržaškega Slovenskega gledališča

DANES, 10. MARCA ob 21. uri
v soboto, 11. marca ob 21. uri
v nedeljo, 12. marca ob 16. uri

v KULTURNEM DOMU
Izvajala bo opero
JAKOVA GOTOVCA

«Ero z onega sveta»

V posameznih vlogah bodo nastopili:
ERO: LJUBOMIR STRGAC, JOSIP ŠUTEJ (Zagreb) — v alternaciji
DOMA: BLANKA WOLF, NEVENKA TOMASIĆ — v alternaciji
MARKO: FRANJO GODEC, TOMISLAV NERALIĆ (Berlin) v alternaciji
MLINAR: TUGOMIR ALAUPOVIĆ, MILIVOJ KUČIĆ (oba Zagreb) — v alternaciji

Orkester, zbor in balet reške Opere
Dirigent: VLADIMIR BENIĆ
Režiser: DINKO SVOBODA
Insomator: ANTON ŽUNIC

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni Kulturnega doma. Rezervacije na tel. 734265

Uprava Slovenskega gledališča obvešča cenjeno občinstvo, da so za izredno gostovanje reške Opere z «Erom z onega sveta» vstopnice še na razpolago za vse tri predstave. Obenem opozarja, da je balkon dvorane Kulturnega doma akustično in vizualno zelo priporočljiv, še posebno za operne predstave. Cenjene občinstvo prosimo, da rezervirane vstopnice prevzame vsaj pol uro pred začetkom predstave, ki bo vsakokrat točno ob napovedani uri. Po začetku predstav vstop v dvorano ne bo dovoljen.

Uprava Slovenskega gledališča obvešča cenjeno občinstvo, da so za izredno gostovanje reške Opere z «Erom z onega sveta» vstopnice še na razpolago za vse tri predstave. Obenem opozarja, da je balkon dvorane Kulturnega doma akustično in vizualno zelo priporočljiv, še posebno za operne predstave. Cenjene občinstvo prosimo, da rezervirane vstopnice prevzame vsaj pol uro pred začetkom predstave, ki bo vsakokrat točno ob napovedani uri. Po začetku predstav vstop v dvorano ne bo dovoljen.

Uprava Slovenskega gledališča obvešča cenjeno občinstvo, da so za izredno gostovanje reške Opere z «Erom z onega sveta» vstopnice še na razpolago za vse tri predstave. Obenem opozarja, da je balkon dvorane Kulturnega doma akustično in vizualno zelo priporočljiv, še posebno za operne predstave. Cenjene občinstvo prosimo, da rezervirane vstopnice prevzame vsaj pol uro pred začetkom predstave, ki bo vsakokrat točno ob napovedani uri. Po začetku predstav vstop v dvorano ne bo dovoljen.

Uprava Slovenskega gledališča obvešča cenjeno občinstvo, da so za izredno gostovanje reške Opere z «Erom z onega sveta» vstopnice še na razpolago za vse tri predstave. Obenem opozarja, da je balkon dvorane Kulturnega doma akustično in vizualno zelo priporočljiv, še posebno za operne predstave. Cenjene občinstvo prosimo, da rezervirane vstopnice prevzame vsaj pol uro pred začetkom predstave, ki bo vsakokrat točno ob napovedani uri. Po začetku predstav vstop v dvorano ne bo dovoljen.

Uprava Slovenskega gledališča obvešča cenjeno občinstvo, da so za izredno gostovanje reške Opere z «Erom z onega sveta» vstopnice še na razpolago za vse tri predstave. Obenem opozarja, da je balkon dvorane Kulturnega doma akustično in vizualno zelo priporočljiv, še posebno za operne predstave. Cenjene občinstvo prosimo, da rezervirane vstopnice prevzame vsaj pol uro pred začetkom predstave, ki bo vsakokrat točno ob napovedani uri. Po začetku predstav vstop v dvorano ne bo dovoljen.

Uprava Slovenskega gledališča obvešča cenjeno občinstvo, da so za izredno gostovanje reške Opere z «Erom z onega sveta» vstopnice še na razpolago za vse tri predstave. Obenem opozarja, da je balkon dvorane Kulturnega doma akustično in vizualno zelo priporočljiv, še posebno za operne predstave. Cenjene občinstvo prosimo, da rezervirane vstopnice prevzame vsaj pol uro pred začetkom predstave, ki bo vsakokrat točno ob napovedani uri. Po začetku predstav vstop v dvorano ne bo dovoljen.

Uprava Slovenskega gledališča obvešča cenjeno občinstvo, da so za izredno gostovanje reške Opere z «Erom z onega sveta» vstopnice še na razpolago za vse tri predstave. Obenem opozarja, da je balkon dvorane Kulturnega doma akustično in vizualno zelo priporočljiv, še posebno za operne predstave. Cenjene občinstvo prosimo, da rezervirane vstopnice prevzame vsaj pol uro pred začetkom predstave, ki bo vsakokrat točno ob napovedani uri. Po začetku predstav vstop v dvorano ne bo dovoljen.

Uprava Slovenskega gledališča obvešča cenjeno občinstvo, da so za izredno gostovanje reške Opere z «Erom z onega sveta» vstopnice še na razpolago za vse tri predstave. Obenem opozarja, da je balkon dvorane Kulturnega doma akustično in vizualno zelo priporočljiv, še posebno za operne predstave. Cenjene občinstvo prosimo, da rezervirane vstopnice prevzame vsaj pol uro pred začetkom predstave, ki bo vsakokrat točno ob napovedani uri. Po začetku predstav vstop v dvorano ne bo dovoljen.

Uprava Slovenskega gledališča obvešča cenjeno občinstvo, da so za izredno gostovanje reške Opere z «Erom z onega sveta» vstopnice še na razpolago za vse tri predstave. Obenem opozarja, da je balkon dvorane Kulturnega doma akustično in vizualno zelo priporočljiv, še posebno za operne predstave. Cenjene občinstvo prosimo, da rezervirane vstopnice prevzame vsaj pol uro pred začetkom predstave, ki bo vsakokrat točno ob napovedani uri. Po začetku predstav vstop v dvorano ne bo dovoljen.

Uprava Slovenskega gledališča obvešča cenjeno občinstvo, da so za izredno gostovanje reške Opere z «Erom z onega sveta» vstopnice še na razpolago za vse tri predstave. Obenem opozarja, da je balkon dvorane Kulturnega doma akustično in vizualno zelo priporočljiv, še posebno za operne predstave. Cenjene občinstvo prosimo, da rezervirane vstopnice prevzame vsaj pol uro pred začetkom pred

ZAPLETENA POT DO MIRU

Jedrské hipoteze v zvezi z Ženevo

Sporazum o prepovedi širjenja jedrskega orožja naj bi pomenil uvod v proces denuklearizacije tudi jedrskih sil samih

Ponovno so oči sveta uprte v Ženevo: tu namreč obstaja možnost, da bo v kratkem podpisani sporazum o prepovedi širjenja jedrskega orožja. Sama po sebi je ta vest dobra, zakaj na področju razorožitve podobnih ne srečujemo niti vsako prestopno leto. V vsakem primeru pa so redkeje od onih, ki pripravdejojo do uničevalnih novostih na področju orožjevanja. Jedro sporazuma o prepovedi širjenja jedrskega orožja bi bilo v glavnem v tem, da se ohrani sedanjí nacionalni in geografski jedrski status quo. To bi dejansko moralo pomeniti zaustavitev ključnega širjenja jedrskega kluba, ki v tem trenutku šteje pet članov: ZDA, SZ, Veliko Britanijo, Francijo in Kitajsko. Vse ostale države, podpisnice sporazuma, bi se pa prostovoljno opovedale proizvodnji ter uporabi atomskega orožja, vtem ko bi jedrske sile in veslele prevele obveznost, da jih ne bodo seznanjale z jedrskimi dejavnimi skrivnostmi, kot tudi ne zalagale z jedrskimi orožjem.

Ko je znan obseg nevarnosti, ki ga predstavlja atomsko orožje, potem je za zdrav razum zelo sprejemljiva aritmetika, da je bolje živeti na svetu, v katerem je pet jedrskih sil, kot pa v onem, kjer jih je šest. Čeprav je težko najti argumente, s katerimi bi bilo moč izpodbiti to tezo, bomo vendarle skušali dokazati določeno mero »apriorizma«, ki je v njej vsebovana.

Če se ognemo področju formalne logike ali aritmetike in dosledne širjenje kroga jedrskih sil opazujemo v kontekstu mednarodnih odnosov po drugi svetovni vojni, se bomo prepričali, da je v procesu nastajanja jedrskega kluba obstajal trenutek, ko je nuklearizacija neke velike sile, namreč ZDA, predstavljala pozitivni vstop v svet, ki je bil za to trenutek, ko je Sovjetska zveza zrušila je jedrski monopol ZDA in ko je bil prvi tako ustvarjen jedrski ravnotežje sil, pa tudi strahu. Z določene podobnega gledišča bi se mogle pojavljati hipoteze tudi o tem, ali so možne in neki bližnji otrozima daljši bodočnosti situacije, sprito katerih bi širši krog jedrskih sil predstavljal manjšje ali celo globalno pomiritev (glede na globljalno pozicijo navrotezja moči in strahu) od direktorja dveh ali petih sedanjih jedrskih sil, katere se, zahvaljujoč svoji neizpodbitni jedrski premoči, nad vsemi ostalimi deželami, lahko pojavijo (in nekatere se tudi poljavljajo) kot nosilci zelo nevarnih vidikov intervencije, dominacije in pritiska. Prav tako bi se, navzile resnosti pojmovanja o enaki nevarnosti vseh bomb, dala izkajno lahko ocenilo, koliko za to in kakšno zlo se skriva v atomski bombi tega ali onega. Saj je celo Spasak, bivši generalni sekretar NATO, smatal, da vendarle raje vidi atomsko bombo v rokah Francoske kot pa Nemca.

Kljub temu se nam zdí odločilnega pomena, da predstavljamo širjenje jedrskega orožja enega od najpomembnejših instrumentov širjenja jedrske nevarnosti in da bi pravčasna onemogočitev tega pomenila izredno važno dejanje na področju zmanjševanja jedrskih groženj, ki se zbirajo nad svetom, v katerem živimo. Lahko bi celo rekli, da je za sprejetje podobnega ukrepa nastopila dvanajsta ura, zakaj pred vrati jedrskega kluba se je že zbralo precej dežel, ki bi želele postati njegove članice. Dobro nam je znano, da so l. 1945 samo ZDA imele atomsko bombo, kmalu zatem, leta 1949, pa je tudi SZ postala atomska sila. Tri leta kasneje, torej leta 1952, se je njima pridružila še Velika Britanija. Ze se je zdelo, da se je krog zapri, ko je po vmesnem obdobju desetih let celo takale drugorzredna sila, kot je Francija, prišla leta 1962 do svojega jedrskega orožja.

In končno je leta 1964 Kitajska dokazala, da je atomsko orožje dostopno tudi nerazvitim deželam. Po vsem tem sodeč, se lahko postavimo na stališče, da obstajajo danes vsi znanstveni in tehnološki pogoji za proizvodnjo atomske bombe tudi v Zahodni Nemčiji, Kanadi, Indiji, na Japonskem, na Švedskem, v Švici, Izraelu in verjetno še v nekaterih drugih deželah. Kot vselej v zgodovini, tudi v tem primeru razvoj znanosti ne prenaša monopola, pa naj si bo od ene ali druge strani, marveč se skrivnosti znanosti prej ali slej razkrijejo in širijo kot po nekakšni verižni reakciji.

Upoštevač dejstvo, da je proizvodnja atomskega orožja odvisna od stopnje razvoja jedrske fizike ter določenih industrijsko-tehnoloških predpostavk, postane očitno, da je sodobni nagli razvoj znanosti in tehnike omogočil pristop k temu orožju že dokaj širokemu krogu dežel. V tem okviru — če odmislimo vprašanje, ali je sploh mogoče preprečiti ta proces diferenciacije znanstvenih ter industrijskih dosežkov, med katere sodi tudi vojaška jedrska tehnika — smo nekako pripravljani verjeti, da je to do določene mere vendarle možno ob upoštevanju zgodovinsko ter kvalitativno nove nevarnosti, ki jo predstavljata uporaba in zloraba atomske znanosti ter industrije v vojaške namene. Važno je to, da dejansko obstajata ta težnja in pa nevarnost, da bi se naglo razširil krog onih, ki bi bili v posesti jedrskega orožja, kot obstajata tudi dejanska možnost, da se to prepreči. V kolikor bo sporazum o prepovedi širjenja jedrskega orožja sprejet in v kolikor ga bo do sprejete ter podpisane tudi dežele, ki bi ga lahko proizvajale, oziroma, ki bi bile pripravljene ga sprejeti od strani tretjih dežel, v toliko bo tudi ena od poti širjenja jedrske nevarnosti presekana.

Ta način ravnanja s turisti je prav gotovo ena izmed najučinkovitejših turističnih vab, ki se zna brez dvoma bogato obrestovati. Nizke cene prehranjenih artiklov predstavljajo prvotno reklamo. In nenamakar je že samo to dovolj, da priteče tujci. Čeprav pri hrani in pijači ne zapravijo mnogo, pa so vendarle tu še razni izdelki, ogledi razstav, za gostje je v povsod plačajo vstopnino. S povemanjem tujiskim dotokom se avtomatično poveča tudi prodaja kristalnih in porcelanskih izdelkov. Pa izdelki domače obrti. Z drugo besedo, Čehi se čedalje bolj zavedajo dobrih stvari, ki jih vidijo v izvozu — turizma.

V Bratislavi je vedno mnogo tujcev, zato ni tako enostavno dobiti sobe. Najprej smo zavili v velikanski hotel, ki so ga prav tedaj adaptirali. »Oddajamo, žal, le polovico sob in te so že vse zasedene,« nas je prijazo odpravil starejši receptor. Bil pa je toliko vljuden, da nam je povedal, v katerem hotelu bomo dobili prazne sobe. Poiskali smo torej priporočeni hotel, ki je zgrajen na novo in zelo razkošno. Receptor nam je povedal, da imajo še dovolj prostora. »Kaj pa cena?« sem pobral radovedno. »Pou radem tečajju bi za dve dvoposteljni sobi morali odšteti okoli osem tisočakov. Zanimalo nas je še, če bi v mestu lahko morda ceneje prenočili. Proti vsem etičnim načelom je receptor zmal za glavo in nam domišljavo zabrusil: »Pošičite!« In ker Bratislava ni niti malo podobna kretsikm labirintom, da bi se lahko kar tako izgubili, smo po enournem nadlegovanju domačinov le našli eleganten hotel Carlton. Hotel je sicer že precej star, vendar ogromen, čist in ne najdražji. V vsaki hotelski sobi je tudi radio. Škoda je le, da lahko vse čas poslušate le eno postajo, ki izmenoma oddaja turistične napotke, zabavno glasbo in politične vesti. Naše mošnje so bile naenkrat ob ves čiški »cvenks, zato smo bili prisiljeni poiskati menjalnico. Obiskali smo več bank, vendar so nas povsod napotili v glavno mestno menjalnico. Gordijski vozni predstavljajo o-snovnosko enigma v primeri s situacijo, v kateri smo se znašli naenkrat. Na enem koncu velikanskega prostora je nad blagajniškimi okencem pisalo: za kapitalistične države. Pred blagajno je stalo nekaj elegantno oblečenih dam. Na drugi strani pa je nad okencem pisalo: za socialistične države. Vendar ne samo to, socialistične države so bile tudi našete: ZSSR, Poljska, Madžarska, Rumunija, Albanija, Bolgarija in konec. Pred blagajno se je dregnalo toliko ljudi, kot da bi denar darovali, ne pa menjavali. Ker si pri najboljši volji nismo bili na jasnem, pred katero blagajno naj se postavimo, smo kar neodločno obstali sredi prostora. (Nadaljevanje sledi)

Jutri bo v „Eru“ nastopil Tomislav Neralić, član berlinske Opere

Tomislav Neralić, svetovno znani basist, ki bo nastopil v vlogi Marka. Gostoval je že dvakrat tudi v gledališču »Verdi«.

Blanka Zec, ki bo pela vlogo Dome v alternaciji z Nevenko Tomašič

POPOTOVANJE PO DEŽELI DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA

BRATISLAVA: zares odlično kosilo težkoče s sobo in zamenjavo denarja

Čehi se čedalje bolj zavedajo koristi, ki jih prinaša turizem. Odrezavi receptor: »Sobe nimamo, poiščite si jo drugje« - Kako naj se v banki znajde Jugoslovan, ki želi zamenjati valuto

1. »Oddajamo, žal, le polovico sob in te so že vse zasedene,« nas je prijazo odpravil starejši receptor. Bil pa je toliko vljuden, da nam je povedal, v katerem hotelu bomo dobili prazne sobe. Poiskali smo torej priporočeni hotel, ki je zgrajen na novo in zelo razkošno. Receptor nam je povedal, da imajo še dovolj prostora. »Kaj pa cena?« sem pobral radovedno. »Pou radem tečajju bi za dve dvoposteljni sobi morali odšteti okoli osem tisočakov. Zanimalo nas je še, če bi v mestu lahko morda ceneje prenočili. Proti vsem etičnim načelom je receptor zmal za glavo in nam domišljavo zabrusil: »Pošičite!« In ker Bratislava ni niti malo podobna kretsikm labirintom, da bi se lahko kar tako izgubili, smo po enournem nadlegovanju domačinov le našli eleganten hotel Carlton. Hotel je sicer že precej star, vendar ogromen, čist in ne najdražji. V vsaki hotelski sobi je tudi radio. Škoda je le, da lahko vse čas poslušate le eno postajo, ki izmenoma oddaja turistične napotke, zabavno glasbo in politične vesti. Naše mošnje so bile naenkrat ob ves čiški »cvenks, zato smo bili prisiljeni poiskati menjalnico. Obiskali smo več bank, vendar so nas povsod napotili v glavno mestno menjalnico. Gordijski vozni predstavljajo o-snovnosko enigma v primeri s situacijo, v kateri smo se znašli naenkrat. Na enem koncu velikanskega prostora je nad blagajniškimi okencem pisalo: za kapitalistične države. Pred blagajno je stalo nekaj elegantno oblečenih dam. Na drugi strani pa je nad okencem pisalo: za socialistične države. Vendar ne samo to, socialistične države so bile tudi našete: ZSSR, Poljska, Madžarska, Rumunija, Albanija, Bolgarija in konec. Pred blagajno se je dregnalo toliko ljudi, kot da bi denar darovali, ne pa menjavali. Ker si pri najboljši volji nismo bili na jasnem, pred katero blagajno naj se postavimo, smo kar neodločno obstali sredi prostora. (Nadaljevanje sledi)

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

FAGANEL V «ROSSONIJEV» IN PRIMOSI V «LO SQUERO»

Po ogledu prve tržaške razstave v tem letu, ki jo prireja Robert Faganel v Rossonijevi galeriji, moramo mlademu slikarju priznati, da je napravil velik korak naprej na svoji umetniški poti. Tu se nam namreč predstavlja kot ustvarjalec velikih platen, ki jih uspešno obvlada v barvi in zasnovi. Veliko olje večernega razgleda na Trst izpred opsenskega obeliska, ki zavzema cel razstavni pano, in pa slika enaki mer gradskega pristanišča z godom ladijskih jamborov kakšeta, kako se Faganel dokončno našega mesta. Odkrivala pa tudi, da je slikar postal v mnogem osebno pristnejši, tako v barvah, kot v zelo umernem skladu in sedaj nanesene z gotovostjo nanašja, kot v razgibanosti risbe. Nekačnja pestrost se ohranja le v slikah cvetic, ki jih podaja večinoma v pokončnih zasnovah. Videl je, da je Faganel obrnil pogled s čiste pokrajine na morje in slikanje obrajne lepote, ker ostale slike prikazujejo pristane in obale raznih mest tudi z nasprotni strani Jadrana in Tirskega morja, ki jih je ustvaril med razstavljanjem po Italiji. S tem pa ni rečeno, da se izmenjuje ljubezni do kraške lepote. Tu v ista še dve odlični sliki Krasa, vsaka na eni strani podolgovatega olja barkovljanskega portiča, ki tvorita s tem, po popolnosti ugašenih oblik in nasprotstvih barvnih odtentkov polj in morja, učinkovit slikarski trospet lepote naše zemlje, kot ga redkokje srečujemo na razstavah.

Nekaj risb, a tudi kipe, ki jih tu prvič vidimo. Čeprav je v nekaterih kipih kar dobro uspel, pa bi bilo škoda, da bi svoje moči cepil tudi v to smer. Bolj kot to pa nas na tej razstavi preseneča odkritje Primosičev kot portretista in — nadrealista. Olje mlade žene in risbe glas so ustvarjene z neobičajno jasnostjo opazovanja bistvenosti izrazov. Ne obremenjuje jih pa nobena sola, kar kaže tudi celovitost in linorezu. Nasprotno pa učinkoviti list »Odsveji«, izdelan z razvijajočim se crnilom, bi lahko delal čast tudi pomembnejšemu mojstru nadrealizma. Videl je, da so ti primerki za sedaj le prebiski na slikarskem obzorju tega likovnika, ki je pretežno pokrajinar. A vse kaže, zlasti olja iz tega leta, da Primosič ne bo dolgo pri sedanjem slogu med ekspresionisti in enaifj slikarji: žarenje barv, sočno zelenje in ognjeno rdeče strehe se že umikajo barvnosti zaoblčenih krajin. M. B.

O DUŠEVNO IN TELESNO PRIZADETIIH OTROCIH

Vloga in naloge defektologije

Kaj pomenijo izrazi surdopedagogika, logopedija in tiflopedagogika - Najštevilnejšo skupino tvorijo duševno nerazviti otroci

V zgodovini posebnega šolstva so se entuziasti prvi začeli ukvarjati z otrokom, prizadetim v telesnem in duševnem razvoju. V svojem iskanju posebnih metod in prijemov so bili različni, enaki pa v želji, pomagati otroku, ki ga je narava prikrajšala za zmožnosti. Ta želja družiti tudi današnje defektologe sveta, vendar pa nam ni treba več improvizirati metod saj so za vsako vejo defektologije na voljo že znanstvena dognanja in napotki.

otroci z dolgotrajnejšimi boleznimi so bili zaradi takšnega gledanja odrezani od sveta in izgubljali dragoceni čas za vzgajanje in izobraževanje. Pogrezali so se vase, in ker niso razvijali umskih in vseh preostalih sposobnosti, so bili poseben problem, ko jih je bilo po končanem zdraviljenju treba vključiti v normalno življenje. V okviru defektologije, ki obravnava vse vrste prizadetosti se je zato razvila tudi posebna pedagogika za telesno invalidno mladino.

Najprej se je posebno šolstvo začelo ukvarjati za najbolj očitno prizadetostjo, to je z gluhih, ker so o njih sodili, v primerjavi s slepimi, da jih je mogoče vzgajati in izobraževati. V nekaj stotletjih se je znanost o pouku gluhih — surdopedagogika — razvila tako, da študenti surdopedagogije že na višji stopnji solanja dobijo kompleksen vpogled na gluhega, tako z medicinskega kakor pedagoškega in psihološkega vidika. V začetku je to šolstvo obsegalo le gluhe, danes se razširja na naglušne. Moderna elektronika pa nudi tej veji defektologije vse večje možnosti (slušne aparature itd.).

Ob naštevaju vej defektologije se že kažejo velike zahteve študentov vsake posamezne vrste prizadetosti. Kaj vse mora ali bi moral vedeti specialni pedagog? Za celovit vpogled je potreben tudi celovit študij. Za osnovo je potrebno temeljito poznavanje etiologije, patogeneze in patofiziologije posamezne vrste prizadetosti. Pedagoški postopek je usmerjen v preostale sposobnosti otroka in razvijanje teh sposobnosti. Za to so potrebne posebne metode, ki vključujejo tudi temeljito poznavanje psihologije in posebne psalvanje psihologije vsega tega pedagoga ne more uspešno obravnavati prizadetega otroka.

Zelo blizu surdopedagogiki je logopedija, to je veča o odpravljanju govornih in glasovnih motenj. Ker je oblikovanje govora bistveni del surdopedagogike, je logopedija, ki popravlja govor, zrasla iz surdopedagogike. Danes se je osamosvojila, tudi na pedagoški akademiji je poseben oddelek za ta študij. Ni treba podarjati, kako veliko delo opravljajo logopedi, ki (najbolje že v predšolski dobi) odpravljajo morda prav neznamno in tudi težko govorno motnjo, zaradi katere bi bil otrok zaznamovan in vse življenje hudo prizadet.

Navzile temu, da je v posebnem šolstvu še vedno zaposlenih mnogo pedagogov, ki nimajo niti z zakonom zahtevane višje izobrazbe, je čedalje bolj očitno, da lahko enakovredno z drugimi strokovnjaki, ki sodelujejo v rehabilitaciji prizadete mladine (pediatri, psihologi, kriminologi, ortopedi, foniatri, okulistii itd.), sodeluje le temeljito usposobljen defektolog. Danes tako temeljito izobrazbo posreduje lahko samo visoka šola. Dosej so si jo sami pridobili le redki prizadevalci defektologije z individualnim študijem.

Visoka strokovnost naj bi vodilo tistim, ki usmerjajo razvoj posebnega šolstva. Ne smemo in ne moremo biti več mirni in ob tem, da se ukvarjajo s prizadetimi mladimi, le dobrih 30 odstotkov dalavcev, ki imajo ustrezno strokovno izobrazbo.

Tako kot v vseh drugih dejavnostih, je namreč tudi v posebnem šolstvu napredek odvisen od strokovne sestave dalavcev. Napredek v posebnem šolstvu pa pomeni za življenje bolj in temeljiteje pripravljeno prizadeto otrok, hkrati pa ob tem razvijajoča se teorija, to je defektologija.

PREJELI SMO

Pavle Zidar: »KARANTANJA«, povest — Založba Mladinska knjiga, 1966.

Ob današnji edinstveni predstavi v Kulturnem domu

Vladimir Benić med dirigiranjem

Se en sugestiven množični prizor iz »Eras«

- 12.10 Pri bolgarskih zabavnih ansamblih - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalne godbe - 13.30 Prijorajočje var... - 14.05 S popevkami po svetu - 14.35 Naši poslusalci sestitajo - 15.20 Napotki za turisti - 15.25 Zabavni intermezzo - 15.40 Mladinska oddaja - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Simfonični koncert - 18.00 Aktualnosti - 18.15 Zvočni razgledi - 18.50 Kulturni globus - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Orkester Roger Williams - 20.20 Zunanjeplatični pregledi - 20.30 Slovenska zemlja v besedi in pesmi - 21.15 Oddaja o morju in pomorskih - 22.10 Willem Pijper in Hans Henkemaans - 22.50 S. Brković: Pesmi - 23.05 Mozak jazz.
- Ital. televizija Od 8.30 do 12.00 Sola - 15.00 Kol. dirke - 17.30 Dnevnik - 17.45 Program za mladino - 18.45 Baladni program - 19.15 Človek in družba - 19.45 Športne vesti in ital. kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Pirandello: »Sei personaggi in cerca d'autore« - 23.20 Dnevnik.
- II. kanal 18.00 Tečaj angleščine - 19.00 Nikoli ni prepozno - 21.00 Dnevnik - 21.15 Dokumenti: Operacija Alsos - 22.10 Nagradno tekmovanje: »Giochi in famiglia«.
- Jug. televizija 9.40 in 14.50 TV v sili - 10.35 in 15.45 Angleščina - 11.00 in 16.10 Osnove splošne izobrazbe - 17.05 Poročila - 17.10 N. Simončić: Prasički — lut. igra - 17.55 Obzornik - 18.15 TV tribuna: Elektro gospodarstvo - 19.10 V. Hugo: Nesrečni - 20.00 Dnevnik - 20.37 Kruto morje — film - 22.40 Poročila.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Napredovali boste, kljub nekaterim težkočam v teku popoldneva. Prišlo bo deljubelega spopada med vami in nekim gostom. BIK (od 21.4. do 20.5.) Imeli boste priložnost, da navežite koristne stike z nekaterimi poklicnimi kolegi. Ljubezen in razumevanje vam bosta pomagala premagati vse težkoče. DVOJKRA (od 21.5. do 21.6.) Bodi v svojem delu discipliniran in metodičen. Uspešen dan za vse mladoporocence. RAK (od 22.6. do 22.7.) Skušajte se prijateljsko sporazumeti z nekim nevarnim tekmečem. Manjši nespornost utegne ogroziti iskreno prijateljstvo. LEV (od 23.7. do 22.8.) Sreča vam danes ne bo naklonjena, vendar boste vztrajni. Ne izgubite potrpljenja v zvezi z nekaterimi napadi. DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Pokazali boste izredne sposobnosti prilagoditve. Obstaja nevarnost, da zapravite zaupanje, ki ga do vas ima draga oseba. TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.)

Radio Trst A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 7.00 Koledar - 7.30 Jutrzanja glasba - 11.40 Radio za sole - 12.00 Vokalni ansambli - 12.20 Med tržnimi stojnicami - 12.25 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasbeno potovanje - 17.00 Skupina »Musici del Friuli« - 17.25 Radio za sole - 17.45 Orkester Reneta Touzeta in skupina »The Hawaiian Hula Boys« - 18.00 Nvse, toda o vsem - 18.15 Umetnost, književnost in prireditve - 18.30 Slavni solisti - 19.00 Moj prosti čas - 19.15 Ambrosejev orkester - 19.45 Gospodarstvo in delo - 20.50 Veseli utrinki - 21.00 Koncert operne glasbe - 22.00 Zvočna paleta - 22.45 Magija glasbil.
- Trst 12.05 Poje Silva Balanza - 12.25 Tretja stran - 13.15 Kot juke box - 14.05 Koncert - 14.30 Franco Ruso in njegov ansambel.
- Koper 6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 19.15 — Poročila - 7.15 Jutrzanja glasba - 8.00 Penos RL - 10.15 Pesem in ples - 10.45 Turistične besedilce - 11.15 Nove plošče - 12.00 in 13.00 Glasba po željah - 13.40 Melodije za vas - 14.00 Popularne skladbe - 15.00 Zbor Morskih učiteljev - 15.45 Domači ansambli - 16.00 Kulturni zapiski - 16.20 Današnje teme - 16.30 Simf. koncert - 17.40 Pevci lahke glasbe - 18.00 in 19.30 Penos RL - 22.15 Orkester J. Gleason - 22.35 Violončelis: Ciril Škerjanec.
- Nacionalni program 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 —

Goriško-beneški dnevnik

SPORTŠPORTŠPORT

Danes v Gorici seja občinskega sveta

Po vsej verjetnosti bo na dnevnem redu interpelacija o odrskem delu «Gorizia 1916»

Danes se v Gorici sestane občinski svet. Zanj je občinski odbor pripravil še nekaj točk dnevnega reda. Skoraj gotovo bo prvo uro posvetil razpravi misinske resolucije o odrskem delu «Gorizia 1916», ki naj bi bila po sodbi desničarskih skrajnežev in retoričnih patrijotov žaljiva za domoljubna občinstva. Ob tej priliki bodo odobrili prispevek občinske uprave za proslavo 50-letnice prve osvoboditve Gorice.

Kar zadeva interpelacije ni izključno, da bo prišla na vrsto tudi liberalna, ki so jo vložili svetovalci Chiozza in Fornasari glede benicinske proste cone, ki naj bi ga razdeljivali samo na območju proste cone, ne pa tudi v ostalih krajih goriške pokrajine, kakor je to predlagala trgovinska zbornica.

Zopet so našli bombe na Oslavju in v Šentmavru

Včeraj popoldne so strokovnjaki civilnega oddelka za pobiranje orožja in min iz Trsta, pobrali na Oslavju dve francoski granati kalibra 120 mm in eno kalibra 156 mm avstrijskega tipa. V Šentmavru pa so odpejali še četrto granato italijanskega izvora kalibra 75 mm. Granate na Oslavju so našli do-

PROSVETNO DRUŠTVO «BRISKI GRIC» - STEVERJAN vabi na

PROSLAVO 8. MARCA v soboto, 11. marca ob 20. uri na sedežu na Valeršiču.

Kino

- Gorica VERDI. 16.30 «Sette donne per 1 Me Grefor», D. Bailev in A. Flore, v kinemaskopu in barvah, ameriški film, prepovedan mladini pod 14. letom. CORSO. 17.15-22.00: «L'uomo del banco del pegni», Rod Steiger in Brock Peters, ameriški film, prepovedan mladini pod 18. letom. MORANISSIMO. 17.15-22.30: «Ma», Clint Walker in Jay North, ameriški barvni film. CENTRALE. 17.15: «Ragazza di buona famiglia», M. F. Pisier in B. Blier; črnobeli ameriški film; mladini pod 18. letom vstop prepovedan. VITTORIA. Danes zaprt. V soboto «Questa ragazza e di tutti», Natalie Wood in Robert Ratford.

Irzi AZZURRO. 17-22: «Come imparai ad amare le donne», R. Power, Sandra Milo in Anita Ekberg, v kinemaskopu in barvah. PRINCIPE. 17.30-22: «L'uomo del banco del pegni», Rod Steiger. EXCELSIOR. «Le streghe», Silvana Mangano, Alberto Sordi in Totò, v barvah. MARCELLIANA. 20.30: «Mafioso», cineforum.

Ronke EXCELSIOR. 19-22: «La cacciatrice», Marlon Brando in J. Fonda, v kinemaskopu in barvah. RIO. Zaprt. DEZURNA LEKARNA V GORICI Danes ves dan in ponedi je odprta v Gorici lekarna D'UDINE, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24. DEZURNA LEKARNA V RONKAH Danes ves dan in ponedi je v Ronkah odprta lekarna «Alla stazione» dr. Matitti; Vermegliano, Ul. Garibaldi 3 - tel. 75046.

Iščejo prodajalke ki govorijo slovenski

Pokrajinski urad za delo v Gorici išče vajenke ali prodajalke v trgovinah, vajenke ali že izučene prodajalke v barih, ki dobro obvladajo slovenski jezik; nadalje išče natakarice, pomočnice v kavarnah, gostilnah, hotelih, ki znajo slovenski jezik ali pa tudi ne.

Pokrajinski urad za delo hoče ugotoviti, kolikšna je razpoložljivost delovne sile na našem tržišču, ki obvlada slovenski jezik, da bi se lahko zaposlila v tukajšnjih obratih. Prizadele osebe naj neobvezno sporočijo svoje ime, starost, bivališče in poklic pokrajinskemu uradu za delo, Ul. Crispi 9, služba št. 2. Sporočilo lahko pošljejo tudi po uradu za namestitev v svoji občini.

PONOČNA VLOMA V TRŽIČU Odprli so blagajno okrajnega sodišča

V njej ni bilo niti vinarja - 20.000 lir so zbrali v miznicah - Iz bara Alla Rocca so odnesli 90.000 lir in okoli 50 steklenic likerjev

Dva vlomna so neznanici izvršili v noči od srede na četrtek. Na preturi so odnesli 20.000 lir, v baru Alla Rocca na Trgu Republike pa nekaj manj kot 100.000 lir in večje število steklenic likerjev. Vlomilci so prišli v okrajno sodišče skozi okno v prvem nadstropju. Prebrskali so številne pisarne ter si zavahali rokave v uradu sodnega funkcionarja, kjer je videna blagajna. S krampom so razkopali zid ter jo odprli na zgornji strani - razočaranje je bilo najbrž zelo veliko, zakaj bila je popolnoma prazna. Odprli so še nekaj predalov ter pobrali kakšnih 20.000 lir. Vlomilci so si nadejali večjega plena. V ponedeljek je bilo namreč pred tem uradom vse polno ljudi, ki so prišli plačati zapadle menice. Dejanjsko so tisti dan kasirali šest milijonov lir, vendar so jih takoj odnesli v banko. Vlomilci so svoj podvig napravili na osnovi dobre analize, vendar so pogrešili, ko so imeli sodne uradnike za tako naivne, da bodo tolikšno vsoto hranili v ne ravno najbolj varni blagajni.

Isto noč so skozi dvoriščno okno vdrl v bar Alla Rocca, kjer so vzeli 90.000 lir in 30 steklenic likerjev. V skladišču na dvorišču so jih vzeli nadaljnjih 20-30.

PROSVETNO DRUŠTVO «JEZERO» - DOBERDOB Nedelja, 12. marca ob 16.30 na sedežu PREŠERNOVA PROSLAVA Nastopita zborja iz Standreža in Doberdoba Recital bo igralce Slovenskega gledališča iz Trsta Stane Starešinič. Vljudno vabljeni!

PREDLOG SKUPINE SVETOVALCEV

Dežela naj prevzame zdravniško pomoč obrtnikov

Dopolnitev naj velja, dokler ne bo te službe prevzela država

Deželni svetovalci Coghetto, Jaro, Bergomas, Pellegrini ter še nekateri drugi so predložili zakonski osnutek s katerim predlagajo naj bi razširili tudi na obrtnike deželne Furlanjsko-Jul. krajina splošno zdravniško pomoč. Predlogu so dodali tudi osnutek statuta, v katerem je med drugim rečeno, naj od 1. julija 1967 dalje

Proslava 8. marca

Nedelja, 12. marca ob 16.30 mednarodnega praznika žena SODELUJEJO DIJAKI OSEMLETKE «IVAN ROB» IN GLASBENE SOLE IZ SEMPETRA Z GLASBENIM PROGRAMOM IN NARODNIMI PESMIMI Slovenske žene so vljudno vabljene!

HEROI IMMORTALI NILI

Tukaj so pisarne Ducee, poštni urad in karabinjerji. Lorda Rowlanda Arthura Nelsona, Hood Visconte Bridport, Ducea di Bronte, sedanega gospodarja, castnika angleške mornarice, Nelsonovega dediča in člana kraljevske rodbine seveda trenutno ni bilo tam. Že sama zgodba o gradu Maniace bi zahtevala zase celo knjigo. Naj povem na kratko: to zemljo, ki jo je osvojil Giorgio Maniace leta 1040 v borbi proti Saracenom, je Friderik II. leta 1221 dal Giovanniju Calafati, kralj Martin pa jo je leta 1396 daroval Giovanniju Ventimigli, kasneje pa je prešla v last Veliki in novi bolnišnici iz Palermo, dokler je ni končno leta 1799 podaril Ferdinand Burbonski Horatu Nelsonu v priznanje in zahvalo, ker mu je leta rešil kraljestvo in pobil neapeljske liberalce. Ta zemlja je sicer mejnata gospodarstva, toda njeni kmetje so še kar naprej živeli v istih slamatnih kolihah polnih tišč brez sprememb. Toda boj za zemljo je bil vedno živ kakor kdajkoli, tako da lahko Duceo di Bronte vzamejo za primer (kakor rudnike v Lercari Fridri) najbolj absurdnega zgodovinskega anahronizma, za primer vztrajnosti nekega propadlega fevdalnega sveta in težavnih poskusov kmetov, da bi obstajali kot ljudje. Na široko bi morali pripovedovati o tej dolgi in zamotani spremembi, o tem, kako so to zemljo med vojno zaplenili kot inozemsko imetje in o tem, kako so si angleški oficirji prizadevali, da bi spet na dan osvoboditve dobili posestvo nazaj; pripovedovati bi morali o tem, kako je bilo danes to posestvo proglašeno za predmet obične izdatka v načrtih sicilske agrarne reforme, kako se tej reformi protivi uprava lorda Bridportna na vse mogoče legalne in ilegalne načine in kako Ducee reagirajo kmetje na ta gibanja. Zadnji dogodki te dolge vojne so skoraj neverjetni, in sam bi jim bil ne verjel, če bi ne imel o tem natančnega poročanja. Hodili smo po poljih in se pogovarjali s kmeti in nekdo med njimi mi je pripovedo-

BOKS

RIM, 9. - Svetovni svet profesionalnega boksa (WBC) je priznal dvoboju Sandro Lopopolo-Paul Fuji veljavnost za svetovni naslov welter junior kategorije. Zmagovalec tega pa bo moral najkasneje do 15. maja nastopiti proti mehiškemu bokslarju Napoleu. Lopopolo in Fuji bosta morala kot garancijo izročiti predsedniku evropske boksarke zveze Pinju vsak po 15.000 dolarjev (približno 9 milijonov lir).

ODEJKA

Zenska ekipa športnega združenja Bor je v nedeljo gostovala v Pulju in Poreču na ženskem odbojnškem turnirju. Dosegla je naslednje rezultate: v Pulju: Poreč - Bor 16:14, 15:11 Pula - Bor 15:7, 15:9 Partizan Rijeka - Bor 12:15, 15:7, 15:13 v Poreču v prijateljski tekmi Partizan Poreč - Bor 3:0 (15:8, 15:6, 15:9)

KOSARKA

Po nedeljskem pozitivnem nastopu Borovih kosarkarjev bi se lahko upali trditi, da so plavi prebrdili krizo, ki jih je zajela v polovici drugega dela prvenstva. Sicer so borovci v nedeljo klomili, toda za nasprotnika so imeli leaderja lestvice, močno goriško peterko Arditte, ki je tudi v nedeljo potrdila svojo moč in to predvsem v napadu.

Cemu naj pripisemo trenutno zadovoljivo formo borovcev? Morda temu, da so plavi končno delno asimilirali sheme, ki jih je Borov trener Spaval stalno vadil, predvsem napadalni in sicer, da bi plavi čim bolj izkoristili centra, ki v moderni kosarki zavzemata vedno večje vloge. Taka taktična sprememba bi se zdelo za ekipo, ki nastopa komaj v promocijskem prvenstvu, pretirane, toda bolje je, da se igralci privadijo novemu načinu igranja saj je cilj Borove peterke naperjen na prihodnje prvenstvo, in sicer napredovanje v višjo ligo. Torej letošnji nastopi naj bi bili kot priprava na prihodnje promocijsko prvenstvo. Nato pa lahko pripisujemo trenutno »razpoložljivo« (forma se nam zdi pretirana beseda) plavih dober moment nekaterih igralcev, predvsem Sava Spacala in Zavadala. Borov trener je namreč zopet zavzel svoje prvotno mesto, in sicer spodnjeje centra, kjer je zares posebno nevaren, kakor je tudi kazal proti Arditti. Obenem pa Spaval tudi postopke sodeluje v protinapadih, kjer pa se najbolj odlikuje Zavadala.

Zadnja tekma borovcev pa je obenem tudi ponovno dokazala veliko pomanjkljivosti, ki spremlja borovce že od začetka prvenstva, in sicer pomanjkanje trenerja, ki bi ekipo ob znanj vodil. Zaradi tega je tudi sam Borov trener Savo Spaval prišel do zaključka, da je treba poiskati novega trenerja.

V tem »razburljivem« vduhu se Borova peterka pripravila za nedeljsko srečanje proti POM iz Tržiča, in sicer proti ekipi, ki ima največ možnosti za osvojitve končnega drugega mesta. Torej za plave bo to povsem zahtevna tekma, ki bi jih v primeru zmage znatno moralno okrepila. V prvem delu prvenstva so borovci na »elastnih tleh« (v Ul. della Valle) že premagali triške kosarkarje in sicer s svojim rekordnim rezultatom 72:67. Upajmo, da bodo plavi uspeli tudi v povratnem srečanju.

MADRID, 9. - Peterke Real Madrida ...

SMUCANJE

KRANJSKA GORA, 9. - V soboto in v nedeljo bodo v Kranjski gori mednarodne smučarske 1-2 tekme za moške v slalomu in vesleslalomu. To je največje alpsko tekmovanje v Jugoslaviji, na katerem bodo nastopili poleg domačih smučarjev še reprezentanci Avstrije, Francije, Avstrije, Nemčije, Italije itd.

NAMIZNI TENIS V soboto in nedeljo na stadionu «Prvi maj»

Borbe za osvojitve deželnih naslovov

Borovci se bodo potoevali za boljša mesta

Ob koncu tedna čaka borovce zahtevni nastop na letošnjem deželnem prvenstvu. Tekmovalo se bo v naslednjih skupinah: 2. kategorija, 3. kategorija in mladinci. Prvenstvo bo določilo igralce, ki se bodo uvrstili v zaključno fazo italijanskega državnega prvenstva. Za Bor bodo nastopili 4 igralci in sicer Edi Košuta (2. kategorija), Edi Bole (3. kategorija in mladinci),

Adrijan Tavčar (3. kategorija) in Karel Tomšič (3. kategorija). 3. kategorija - Uvrstijo se prvi trije. Največje možnosti ima Edi Bole, saj je že v pokrajinskem prvenstvu osvojil 1. mesto. Drugo mesto bo zasedel po vsej verjetnosti član društva La Soffitta Lena Enrico Zelo neodločena pa bo borba za tretje mesto. Potoevali se bodo najbrž Birs (Soffitta), A. Tavčar (Bor) in Karel Tomšič (Bor). Mladinci - Uvrstila se prva dva. Zopet favoriti borovci Edi Bole, Zopet pokrajinski prvak. Drugi favoriti Lena (Soffitta).

2. kategorija - Uvrsti se prvih pet. Favorita sta dva člana društva La Soffitta Crechici Simone in Durazzano Sergio, oba že državna reprezentanta. Večje možnosti ima prvi, ki bo skušal že tretjič zaporedoma osvojiti naslov deželnega prvaka 2. kategorije. Na razpoložljivo se še tri mesta, med katerimi se bo prav gotovo uvrstil tudi borovec Edi Košuta. Dobre možnosti imajo še Floreani (Soffitta), Bruni (UNI), D'Ambrosi (UNI) in Aldighieri (Soffitta).

Na koncu naj navedemo še deželne prvake zadnjih treh let. 2. kategorija 1963-64 Crechici (Soffitta) 1964-65 Crechici (Soffitta) 1965-66 Crechici (Soffitta) 3. kategorija 1963-64 Boris Košuta (Bor) 1964-65 D'Ambrosi (UNI) 1965-66 Lena (Soffitta)

Mladinci 1963-64 Panocia (San Giusto) 1964-65 Adrijan Tavčar (Bor) 1965-66 Floreani (Soffitta) Letošnje deželno prvenstvo bo v soboto, 11. marca (popoldne in večer) ter v nedeljo, 12. marca (jutro) na stadionu «Prvi maj» - Vredeljska cesta 7. Teden urlik bomo pravočasno sporočili.

ATLETIKA

PRAGA, 9. - V soboto in v nedeljo bo v Pragi evropsko prvenstvo sindoora.

Celjska trojica Zuntar, Potrata in Kovač (na sliki) je lani žela na mednarodnem krosu Bora največ uspeha. Letos bo konkurenca v Nabrežni ostrejša, atletič Klavdarja pa ostanje še vedno favoriti. Nastopili bodo namreč v močnejši postavi. Kros Bora bo 19. t. m.

CARLO LEVI

BESEDE SO KAMNI

V središču njihovega razmišljanja in izvor vse njihove bede je Ducea: zato smo torej sklenili, da jo obiščemo. Spustili smo se preko mostu nad Simeto, nad reko, ki je tod globoko skrta med skalovjem, na nekakšno gubo zemeljske skorje, kjer ne ločič barve od barve. Od tod je pogled na na griču le železo vas Bronte in na zadaj, novi pogled s strani na Etno. Če jo gledaš s severozhoda, ves brežuten s svojimi jasnimi in tlečimi pogorišči na nebu ter je v čudovitem nasprotju po bočjem fevda za našim hrbtom. Poto nismo mogli nadaljevati, ker je bila cesta prekinjena in iskali smo si drugih poti proti Randazzu in Passo Pisciaru. Po cestah smo srečavali visoke in debele grličarje, potem pa smo se spet vrnili med starodavno in novo lavo v pustino, ki jo nadkričuje, sama in gola, povsod prisotna Etna in prikazala se je ravnica Ducee, kjer se porojevajo trije pritoki Simeta-Martello, Cuto in Saracene, in zapuščene gore, po katerih se podijo sene oblakov. Na po bočjih gora smo videli drobne slamatne senike, drobne stožčaste zgradbe iz slame z majhnimi vratici, v katerih žive vprek kmetje z gora. Nagio smo se spustili v Castello dei Maniaci, v grad admirala Nelsona in njegovih naslednikov. Tukaj stojijo zelo stara cerkev z bizantinsko Madonno, dvorišče med kamnitimi zidovi, ki poznajo vojašnico in ječo in v sredini križ iz lave z napisom

val, da je Ducea prisilila kmete k nakupu zemlje, ki jo obde- lujejo, samo da bi se tako izognila dejstvu, da bi je ne zapu- stili. Kmete so prisilili z grozno, češ da bodo zemljo prodali drugim, nje pa nemudoma pogajali z dela: in te prisilne pro- daje so v dobršem delu bile že po zadnjem roku od 27. de- cembra 1950, ki je bil v soglasju s sicilskim zakonom o refor- mi. Kmetom, ki niso imeli denarja, so rekli, naj si ga sposo- dijo in oduhri iz Tortore in Randazzo so zahtevali oduhu- rške obresti 35,40, da celo 50 odstotkov. Cena zemlje, vključne na Duceo, je bila tako dvakrat več vredna. Kmetje so proda- vali krave in hišno opravilo samo zato, da bi plačali prvi obrok in da bi jih ne pogajal iz njihovih hiš. Zemljo bi morali plačati v petih letih, toda kolikor ne bi zmogli plačati obroka, bi zemlja spet prešla v last Ducee. Tako so se kmetje, prisiljeni k nakupu, znašli v dolgovih, bili so uničeni in torej gospodarji zemlje, ki so jim jo prodali po zakonitih rokih; zemlja je postala torej predmet, ki bi jo lahko po zakonu o reformi spet razlastili in dali drugim; in potem bi se kmetje znašli v boju med sabo, v boju proti dinarjem brez zemlje v Bronteju. Moral je torej plačati stroške za nakup, medtem ko je Horatia Nelsona, heroja, o katerem je pel Giovanni Meli

Ecce di novi fulmini la manu gia tarma Bronti cha li tanti provi eridi in tia trasmutatu lu gran Giovi

vijudni Burbonec oprostil, potem ko mu je daroval Bronte, plačanja vsote, ki bi jo bil moral plačati za svoje ustoličenje. Medtem ko so mi kmetje pripovedovali vse to, so šli mimo oboroženi poljski čuvaji in nas nezaupljivo gledali. V ozračju si čutil nekakšen fevdalni teror. Prispel je na konju tudi neki kmetič, ves majhen in suhjat, bil je eden tistih, ki je moral kupiti zemljo; obupan je bil in mi je rekel: «Poboini smo garjevni psom iz časov Saracenov.» Tudi sam je moral prodati svoje krave, vzeti denar na upanje od nekega oduhuha iz Tortore, plačati štirideset tisoč samo za nakup in zdaj sam ne ve več, kako bo živel. Potem

je prišel drugi, tretji, četrty kmet in sleherni mi je natanko postregel s številkami, razložil svoje račune, svoje izdatke, svoj zaslužek in svoje dolgove. Namen lovakega načrta angleškega lorda, oziroma njegove uprave naj bi bil po njihovem pripo- vedovanju, izmakniti se reformi s prodajo zemlje in spet la zemljo izveličiti več denarja od zadolženih kmetov ter tako, kot bi kmetje ne zmogli plačevanja, spustiti kmete v borbo proti dinarjem in tako vzeti pogum tako enim kakor dru- gim in jih na ta način vkletni v večno sužnost. Toda ti kmet- je so se znali upirati, čeprav so osamljeni in bedni šele iskali način obrambe. «Tu, na ravnini,» so mi dejali, «še nekako gre. Toda pojditve v hribe, pogledite tam ljudi v slamatnih kopicah, ki žive kakor živali in našli boste kaj lepo število takšnih, ki so bili tam rojeni, pa jih niso niti prijavili civilnim oblastem in se zato niti ne ve, koliko jih sploh je.»

Iz Ducee smo odpotovali vzemirjeni. Ali je usoda res takšna, da pustit stvari za večno obstajati v njihovi izkristali- zirani krutosti in da se mora kmet vedno brez orožja boriti proti fevdalnim gospodom, herojem z morja in odvratnikom njihove uprave? Od časa do časa izbruhnejo tudi tudi, kot po vseh kmečkih vaseh, upori «cafonije») in se končajo z mo- ritvijno. Tukaj, v Bronteju, se je od 2. do 5. avgusta 1860 vadi- nilo ljudstvo zato, da bi si razdelilo zemljo, ker so ga spodbu- dile Garibaldijeve objube in starodavne želje. In seveda je bil, kot je po navadi pri takšnih ljudskih izbruhih, upor divjaski, med burbonsko gospodo je bilo mnogo mrtvih in požgali so številne hiše. Za oči kmetov iz Brontee ni garibaldiska zma- ga imela nobenega drugega smisla kot lastnino nad zemljo, osvobodjenje izpod fevdalizma; in v imenu Garibaldiskega so pri- čeli pobijati gospodo. Bili so mnogo pred svojim časom.

*) Cafonità, iz besede cafone — spolovinar, kmet brez zemlje (op. prev.)

(Nadaljevanje sledi)